

10. Euskal toponimia munduan

Jose Mari Ugaldea, Willy

Gizarte Graduatu diplomatua EHUUn. AEKn irakasle eta Bizkaiko koordinatzailea izan zen 1993-2000. Ondoren Frantzian, Alemanian eta Suitzan bizi izan da, frantsesa eta alemana ikasten eta euskara eta toponimiaren inguruko azterketen hasierari eman zion (2000-2012).

Basarte University proiektuan dabil, hau da, Markina-Xemein aldeko euskara, euskal kultura eta euskaldunen izatea jasotzea eta ikertzea (2012-2018).

2017an Euskal Toponimia Munduan liburua argitaratu du.

Euskal Toponimia Munduan: <https://euskalsubstratua.wordpress.com>
(2017)

jmugaldea@yahoo.com

a) 7.000 toponimoen datu basea

Euskal Toponimia Munduan euskararen eta batez ere munduan dauden euskal toponimoen ikerketa bat da. Euskal Herriko toponimoekin hasi eta toponimo bera edo antzekotasun handia duten mundu mailako toponimoen datu base bat da. 7000 toponimo, horietatik antzekotasunaren aldetik ederrak direnak 2200 gutxienez.

b) Toponimoen antolaketa 5 taldetan

Toponimoak **bost taldetan sailkatuta** daude eta emaitza azpimarragarrienak **zonalde** edo lurralde interesgarrietan.

1-**Botanika** edo **landareen** eta arbolen izenen azterketa (Fitonimia). Euskal leku izenetan arbolen eta landareen izenak aurkituko ditugu. Esate baterako *Gurbitza* leku izenak leku horretan gurbitza dagoela edo egon dela esaten digu. Hona hemen munduan zehar aurkitutako landare izenekin lotutako leku izenen adibide batzuk:

Gurbitza: Frantzian Gourbe, Gourby, Gourp, La Gourbe, Le Gourbi. Gurba Errumanian eta Polonian. Gurbbes, Gurbes Norvegian. Gurbi Sudanen. Gourba Txaden. Gurbis Algerian. Gurbesti Errumanian. Gurbicze Polonian. Gurbishte Bulgarian. Gurpa eta Gurpe Indian eta Suedian. Gurpitschbach Austrian. Gurvitz Alemanian. Gürbe Suitzan asko.

Haritza: die Eiche alemanieraz = aitte arbola euskaraz. Harestien asko Norvegian eta Danimarkan. Aresa Polonian. Aresh Nepalen. Areshi river Georgian. Aresi Estonian. Aresjo Suedian. Arez, Ariz Portugalen. Aris, Arisberg, Arisdorf Suitzan. Arisberget, Arisholmen Norvegian. Arischia, Aritzo, Arixi Italian. Arisol, Arisola Indian. Ariss Kanadan. Arixi mountain, Arixia Txinan. Eiche, Eisch Suitzan eta Alemanian. Haresse, Haris, Harisberg Suitzan. Haris Iranen eta Libanon Haris eta Harissa. Harissen Austrian. Indonesian Harissa, Harissya, Haritsah. Harize Txinan.

Pagoa. Bagoada Potugalen. Bagoa , Bagola Indian. Bagou Afrika Erdian. Bagua Perun. Bagow Alemanian. Lac Pagan, Little Pagwa Lake, Pagan Lake Kanadan. Pagkoutsou, Pagoi, Pagona, Pagos Grezian. Pago Espainian. Pago uhartea Kroazian. Pagog, Pagua

Indian. Pagoh, Pagan island Malaysian. Pagora Irlandan. Pagua river Dominikan. Paguat Indonesian. Paguete Estatu Batuetan.

2–**Lurrarekiko lotura**. Beste era batera esanda, naturan dauden eta **eraldatu gabe** dauden elementu ezberdinen izendapenen ikerketa, esate baterako *basoa*. Adibide batzuk:

Baso. Indian Basoa (2), Basoar, Basoi, Basola (2), Basoo Pur, Basot, Basounha, Basoya, Basua (3), Basuain, Basuee. Lac Basso eta Basson Kanadan. Norvegian, Suedian, Alemanian, Suitzan.

Lur. Lur Suedian, Norvegian. Lura Italian, Portugalen, Indian, Norvegian. Lure Italian, Frantzian, Irlandan, Norvegian. Luren Norvegian. Lurgan Irlandan.

Mendi. Mendhi, Mendi (3), Mendipur, Mendiya Indian. Mendi Etiopian. Mendig Alemanian. Mendip irletan. Mendis Grezian. Menti Errumanian. Mendim Errusian. Mendié, Mendji Malin.

Horma. Galesen Great Orme. El Orma Algerian, Marokon. Hormak Iranen. Lago dell' Orma, Ormea Italian. Orma Irlandan. Orma asko eta Ormahola Norvegian. Orman Errumanian, Sirian, Turkian.

Koba. Cobá Mexikon. Cobi Suitzan. Cobán Guatemalan. Covadonga Asturiasen. Koba Ginean, Indian, Malin, Senegalen, Txaden. Kobadie Nigerre. Kobagam Indian. Kobakomine, Kobari, Kobe Japonian. Koban Malin. Kobane Ginean. Kobape Nigerian. Kobasso Malin. Kobau Ipar korean. Kobas Bosnian. Kobba Marokon, Norvegian. Kobban Finlandian. Kobau Kanadan.

Muin. Cape Munn, Munn Bay, Lac Mun, Munn Bay, Munn Hills, Munn Lake Kanadan. Mouna, Münige Suitzan. Frantzian asko. Munaq, Iran. Munari, Mundakkal, Mundhwa, Munnar, Munibera. Muniakowice, Munina. Munije Kroazia. Munitsuo, Munna, Munnaho, Munne, Munni. Munkan, Munken, Munklia, Munnholmen, Munnlau. Munn Lake, Munloch E. Batuetan. Munnia, Munnilly, Munny Irlandan. Munnikebeek Herbeheeretan. Munningen Alemanian. Muno Belgika. Munsö Suedian. Munte Kroazian.

Une (Espazioa). Lac du Un, Lac de la Dame, Unna lake Un Kanadan. Una Berge, Unna, Unnasuolu, Unneberg, Unneland, Unas Norvegian. Una (2) Errusian. Una (2), Undabanda, Undakho, Undakotar, Undavalli, Unnao Indian. Una, Unara Irlandan. Unadingen, Undorf, Unfinden, Ungarten, Unna, Unnau, Unnenberg Alemanian. Unanderra Australian. Unna way E: B. Unna Suitzan. Unda, Unnan, Ununge Suedian. Undaan Indonesian. Undaga island Papua Ginea Berrian. Unec Eslovenian. Unnajogas Finlandian. Unnan Japonian. Unnutz Austrian. Unugh Wood Irlandan. Únanov Txekian. Úny Hungarian.

3–**Eraldaketak**. Euskaldunak **eraldatutako** elementu ezberdinei izena emandako toponimoen azterketa, adibidez *gora*. Esate baterako:

Bolu (Errota). Boleta Portugalen. Boley, Bolies Little, Bolies, Bolinarra, Bolisheen, Boliska Lough, Boluisce, Bolus Head, Bolus, Boly Irlandan. Boli, Bolihaus Suitzan. Bolia Afrika Erdian, Boli Kostan, Ginean, Sierra Leonan. Boliayangwa, Bolinga, Bolueme, Bolula, Bolumbu Kongoko E.D. Boliazuby Ukrainan. Bolidvägen Finlandian. Boligweg Alemanian. Bolin Bay, Bolin Hill kanadan. Bolinj, Bolinja, Boliya, Boliyar, Bolugota Indian. Bolisa Tanzanian. Bolourchian Iranen. Bolu Turkian. Bolua, Boluk Indonesian. Boluga Montenegron. Bolumin Polonian. Bolungarvik Islandian. Boluo Txinan. Bolupe Letonian. Bolus Lituanian. Bolyckevägen Suedian. Bolikov Txekian. Bóly Hungarian.

Gorta. Cortacce, Cortaccia, Cortasc, Cortasca, Cortascia, Cortasciöö, Cortasel, Cortasell, Cortasiell, Gorda di Sopra, Gordasco, Gordola Suitzan. Cortas, Gorta B, Gorta, Korta (5), Kortia Indian. Cortassa Italian. Gortachalla, Gortachoosh, Gortachurk, Gortadalaun, Gortadeegan, Gortaderra, Gortaderry, Gortaganni, Gortaganniff, Gortaganny, Gortagarraun, Gortagarry, Gortagowan, Gortahile, Gortahilla, Gortahilly, Gortahoola, Gortahoosh, Gortalaban, Gortaloughane, Gortamora, Gortan, Gortaway Irlandan. Gortia Grezian. Korta gatan Suedian. Korta (2) Norwegian. Korta Errusian. Kortia Ginean.

Ola. Aurkikuntzarik garrantzitsuena orokorrean. Burdin zutabea Delhin burdingintzaren historiako lekukotasun garrantzitsu bat da. Odisha estatuak Indiako burdin mineralaren laurden bat dauka. Ola(4), Olak, Olecha, Olatha, Oledha, Olaba, Olabali, Olaberi, Oladanga, Oladapur, Oladia, Olaga, Olagada, Olagara, Olagolanda, Olama, Olanda, Olandi, Olang, Olansa, Olaparu, Olar, Olara, Olasa, Olash, Olasuni Hill, Olatapur, Olatpur, Olavar, Indian. Caminho Ola, Olaias, Olas(2), Oledo, Oleiros, Olhas, Olheiro Portugalen. Hola asko, Hole Norwegian. Hólaberg Islandian. Lac Ola, Lac Olé, Lac Oléa, Lac Oléas, Lac Oléate, Mount Ole, Ola Lake, Ole lake, Saint Ola, Saint Ola lake Kanadan. Ola Errusian. Olabacken, Olamon, Olas väg, Olasjon Suedian. Kiruna Suedian. Olabacken, Olabakken, Olabekken, Oladalen, Olaheimen, Olagarden, Olamyra, Berenhola, Bergehola, Orehola, Boliakshola, Bekkehola, Selhola, Korshola, Salthanshola, Solhola, Alaberg, Alahola, Alahogane, Hola, Holabakken, Holaberget Norwegian. Olabäcksberget, Olantie, Olari, Olastie Finlandian. Oladauri Georgian. Olakenweg, Olande, Olebach, Olenhusen Alemanian. Olancha, Olathe, Ole lake (2) EstatuBatuak. Olanchong, Ole Txinan. Olanda (3), Olann Irlandan. Olandija Herbehereetan. Olang, Olezza Italian. Olasz Hungarian. Oleat Afganistanen. Olecko, Olesnica, Otolá Polonian. Olen, Oleve, Oliweg Belgikan. Olesi, Oliena Italian. Olesko Ukrainan. Oleyres Suitzan. Olesko Txekian. Oletta, Olette, Olhat Frantzian. Ollaberry Erresuma Batuan.

Uri. Canton of Uri, Uri-Rotstock, Urigen, Urihof Suitzan. Monte Uri, Uri, Uria Italian. Uri bru, Uri asko, Urianskorta Norwegian. Uri river Etiopian. Uri Irlandan. Uri, Uria Bagan, Urigam, Uriika, Urimari, Urisa, Urisal, Uriya, Uriyur Indian. Uria, Uric Errumanian. Uriah, Urie Estatu B. Uriarra Australian. Uribia, Uripa Kolonbian. Urija, Urije Bosnian. Urik, Uriskoye Errusian. Urim Israelen. Urim Iranen. Uripa Perun. Uris Finlandian. Urisako Shukui, Uriwari Japonian. Urisberg, Uriweg Alemanian. Urisee Austrian. Urishay Erresuma B. Urriola Txilen. Úri, Úrihegy Hungarian.

Usa (Herri basoa). Husan, Usland, Ussane Norwegian. Huse, Husie, Husum, Husa Suedian. Husum, Usa (2), Uslar, Üssinghausen Alemanian. Lac Us, Ussa lake Kanadan. Usa river, Usa (2), Usadishche (3), Usadye (2) Errusian. Usache Kolonbian. Usadi, Usail, Usaini, Usar, Usari, Usas, Usawa, Usewa, Usia, Usulumarru, Usuma, Usuria, Usuwa Indian. Usagara Tanzanian. Usago, Usellus, Ussana, Ussin, Ussolo, Uzza Italian. Usak Kazakhstan. Usaman Thailandian. Usang Austrian. Ushi Armenian. Usora Bosnian. Ussagolla, Ussangoda Sri

Lankan. Ussane Mozambiken. Ussaun Irlandan. Usserdorf, Usserhus Suitzan. Ussie Wood Erresuma B. Usak Turkian. Úsobí, Úsov Txekian.

4–**Deskribatzaileak.** Euskaldunak **izenondo** eta **izenlagunen** bitartez natura zelan deskribatzen duen ikusiko dugu, esate baterako *sakona*. Hona hemen adibide batzuk:

Sakon. Le Grand-Saconnex, Saconnex-d'Arve Suitzan. Saccon, Saccona, Sacconago, Saccone, Sacconi Italian. Sagona, Sakona, Sakong, Sakoniya Indian. Sakconiittu, Sakonaho Finlandian. Sakon Nakhon Thailandian. Sakona Ginean. Sakong (2) Txinan. Sakoni, Sakono Malin. Sakonoue Japonian. Sakony Errusian. Tsakona Grezian. Zakon Hungarian. Zakon Polonian.

Zabal. Sabal, Sabalada, Sabalara, Sabale Nagar, Sabalewadi, Sabalgarh, Sabali (2), Sabalkana, Sabalpur (4), Sabalpura, Savala, Savale, Savali Indian. Sabala Lituanian. Sabaladougou, Sabalia Ginean. Sabalahohe Austrian. Sabalan Mountain Iranen. Saval Grove Irlandan. Savala Estonian. Savala (2), Savali, Zavalve Errusian. Savalan Azerbaijanen. Savalas, Savalia Grezian. Savalbeg Erresuma B. Savalberget, Savalen lake Norvegian. Savaloja (3) Finlandian. Sábalo country Mexikon. Zabalaccie (4) Bielorrusian. Zaballig Alemanian. Zavala Bulgarian. Zavala (3) Bosnian. Zavala Kroazian. Zavala Montenegron. Zavala Mozambiken. Zavala Estatu B. Zavallya (5) Ukrainan. Závalie Eslovakian. Zával Errumanian. Zabalj Serbian.

5–**Gorputz zatiak** edo **atalak.** Euskaldunak gorputz zatiak natura deskribatzeko erabiltzen ditu (hizkuntza metaforikoa). Adibidez *gibela*, zerbaiten atzeko aldea esateko edo deskribatzeko erabiltzen du.

Buru. Bourou, Bouroubourou Burkina Fason. Bourou Grezian. Bourouba Algerian. Bouroubourou Senegalen. Bouroul, Buru Errumanian. Burie Italian. Burier, Buriet Suitzan. Burow Alemanian. Burów Polonian. Buru To Marshall U. Buru'angde Txinan. Buru Etiopian. Burua Australian. Burua (2), Burud, Burul Norvegian. Burua, Burujhola, Burukuna, Burusi, Burutulu Indian. Burua Somalian. Buruan Indonesian. Burug al Bir, Buruq el Baqr, Burush Sudanen. Buruku (2) Nigerian. Burum Herbehereetan. Burum, Burutu Nigerian. Buruole Etiopian. Buruq al'Abd (2), Buruz Libian. Buruq Azerbaijanen. Buruqin Israelen. Bururi Burundin. Burusjon Suedian. Bury, Salisbury Erresuma B. Burya, Buryatia Errusian. Lac Buri Kanadan.

Gerri. Gerrib Big Irlandan. Gerrim Hego Sudanen. Gerring Iranen. Gerringe Danimarkan. Gerringhausen Alemanian. Gerry island Estatu B. Gerry lake (2) Kanadan. Guerrico Argentinan. Kerria house Irlandan. Kerry cove Kanadan. Kerry lake (4), Kerry mountain, Lac Gerry, Lac Kerrigan Kanadan. Kerry, Kerrymount Irlandan.

Gibel. Gibel asko, Gibelacher, Gibelach, Gibelberg, Gibelhalde, Gibelhof, Gibelhus, Gibelwald, Gibelweg Suitzan. Gibely Eslovakian. Lac Gibel Kanadan.

Lepo. Lepa, Lepo Indian. Lepaa, Lepoaho, Lepoahontie, Lepoholmen, Lepola, Lepposuo, Leppu, Leppuumäentie Finlandian. Lepo-Lepo, Lepoboo Indonesian. Lepoura Grezian. Leppoc Road Erresuma B. Leppoja Estonian.

c) Toponimoen antolaketa eremuka

Jasotako toponimo guztien **zonaldekako** azterketa, kopuruaren, garbitasunaren eta distantziaren arabera. Hona hemen adibide batzuk:

Europa:

Norvegia; Alden, Araberget, Arisberget, Bassoya, Basunen, Bekkum, Besso, Burua, Burufossen, Eggi, Eggja, Gan, Gurbbes, Gurpekollen, Hagin, Halde, Harestien, Isterfossen, Kobba, Korta, Landa, Lassa, Lur, Lura, Lure, Meavag, Munklia, Munnlau, Olabakken, Oladalen, Olamyra, Ona, Ora, Ormahola, Ormabekken, Otta, Sagarbekken, Sagastien, Salabekken, Savalbekken, Savalen, Sel, Sennaberget, Sola, Sulua, Sulus, Una Berge, Unneland, Urke, Usland.

Irlanda; Gortak batez ere nabarmendu behar dira: Gortaganny, Gortaganni, Gortagarry, Gortagowan, Gortachoosh, Gortadeegan, Gortahoola, Gortalassa, Gortan. Arabela, Arroo, Artane, Bernagh, Beso, Bideaway, Bolinarra, Bolus, Boly, Bury, Gainas, Ganny road, Goit side, goit Wood, Gorey hill, Great Orme, Harrow hill, Kerrymount, Largan, Larha, Larrigan, Leppoc road, Lisarde, Lissard, Lure, Lurgan, Meanwood, Mendip, Munnia, Munny, Olanda, Olann, Orian, Orma, Ormandy, Sagaro, Salahoona, Savalebeg, Selandia, Senga, Senna, Solohead, Una, Ussie Wood.

Suitza. Ehundaka Gibel toponimo agertzen dira, Gibelhalde barne. Anka, Arisdorf, Bassa, Bidem, Bolihaus, Burdiweg, Burtigny, Cortasc, Cortasel, Eggi, Eiche, Eischen, Erlach, Gana, Ganne, Gürbe, Halde, Haris, Hegi, L' Urqui, Larain, Latsch, Lurwis, Mea, Mena, Motta, Mouna, Orbe, Ormalingen, Ossingen, Savalène, Selun, Sennberg, Sulag, Sumiswald, Unna.

Asia:

India; aurkikuntzarik harrigarriena. Agina, Amil-chuan, Amila, Amilo, Arave, Aravi, Arbalda, Arbelia, Arisol, Arisola, Arro, Arru, Arrua, Artang, Artauni, Bagoha, Bagola, Basoa, Basola, Basoo Pur, Basot, Basua, Basuain, Basuee, Begi, Beko, Belar, Belaria, Belarpa, Belaun, Belauna, Berna, Bernate, Berniya, Beso, Bidar, Bidei, Biskarpur, Boliya, Bolya Bari, Bolugota, Burdi, Burua, Burudi, Burujhola, Burujhuri, Burul, Buruwa, Burwa, Charadi, Charadia, Charadih, Charaka, Charan, Egana, Gandia, Ganei, Gania, Goies, Goimunda, Goirabera, Goisar, Goitha, Goraj, Gorana, Gorta, Gurbe, Gurpa, Harria, Harriya, Harta, Hartan, Hartola, Indaut, Indo, Ipur, Kobadi, Kobagam, Kobian, Korta, Kortia, Landagorli, Landola, Lar, Lare, Larha, Larra, Lassur, Lepo, Lisarh, Lisari, Lura, Lurena, Lurge, Lurpurwa, Meanpur, Mean, Mendara, Mendi, Mendia, Mendibari, Mendiya, Mundakkal, Mundhwa, Munibera, Munnangi, Munnar, Munogi, New Sama, Olaba, Olabali, Olaberi, Olaga, Olagolanda, Olama, Olakkur, Olanda, Olandi, Olara, Olash, Ola, Olak, Orabari, Oranda, Orei, Orgain, Ormara, Ota Bahali, Oteri, Otteri, Otty, Pagog, Pagu, Pagua, Sabal, Sabalara, Sabale Nagar, Sabalgarh, Sabali, Sabalpur, Sabalpura, Sagar, Sagar island, Sagare, Sagona, Sakona, Sakoniya, Salandi, Salasar, Salgerya, Salbari, Sama, Samola, Sarobe, Sarohi, Saroi, Sarola, Savala, Savale, Savali, Sela, Selai, Selakhola, Selur, Sengaon, Senapadi, Sengusola, Sola, Solabaria, Sologodia, Solua, Solur, Subi, Subbiah Nagar, Sulus, Sumarasar, Sumarth, Una, Unai, Undakho, Undavadi, Urki, Urkiya, Usadi, Usar, Usari, Usia, Ussangoda, Usuria, Velari, Viscaria, Zuluk.

Tibet. Himalaia mendikatearen beste aldean euskal presentzia. Agora, Agu, Bagari, Bagou, Basa, Basongtso, Baxoi, Bide, Bideng, Bolu, Bolun, Boluola, Buri'a, Buri, Buru, Buruo, Buruqu, Burutang, Charang, Charao, Eguola, Gaina, Gainang, Gainin, Gana (5), Ganeka, Ganna, Ganni'a, Geri, Goigain Co, Goyangsomba, Goyug Qu, Guisang, Guisong, Kare, Kari'e, Kari, Larang, Lare, Laren, Lari, Laru, Laruze, Lasai, Lepo Longba, Lepoda, Lepu, Lure, Luri, Mena, Menda, Mendajiu, Mendingpu, Mendiwuka, Menduo, Menduoquka, Menduotang, Muna, Munacuo, Munang, Muni'a, Munu, Munuo, Munuoxiong, Olanchong, Olang, Oluo, Ori, Oru, Oruo, Paga, Pagari, Pagua Naburi, Paguo, Sabala, Sagar'ordong,

Sagari, Sakong, Sala, Salaku, Salang, Sama, Saman, Samara, Selai, Selaige, Selaiqu, Sula, Sulang, Sulu, Suluo, Suluri, Urqen La, Urqen Qu, Zelai, Zelangqu, Zula, Zulang, Zulong.

Afrika:

Mali; Amezag, Arrouri, Baga, Bagari, Bagoé river, Bagué, Bassa, Basso, Besso, Bidi, Bolibana, Bolimba, Bourouki, Bourouko, Bouroukou, Bourouna, Bèngo, Békola, Gaina, Gana, Gania, Gassola, Goram, Gori, Haria, El Haricha, Kassorola, Koba, Kobabougou, Koban, Kobassa, Kobasso, Koba, Kobi, Kobé, Kokolo, Korta, Lara el Guihouine, Ména, Ménaka, Mendié, Mendji, Mougai, Mount Loura, Oula, Ouna, Ounan, Oundi, Pagona, Sabalibougou, Sadiola, Sagala, Sakoni, Sala, Salako, Saman, Sami, Sola, Solo, Solona, Sélé.

Amerika:

Kanada; Agincourt, Ague lake, Amesbury, Anse au Sel, Ariss, Aristazabal island, Aritzia, Arran, Arriaga islands, Arrow road, Arta lake, Artie lake, Arties island, Barrie, Basso road, Bassoon lake, Bastarache, Behemoth, Berry, Besso road, Bide a Wee island, Bide cove, Bide Shoal, Bolin Bay, Bolus park, Burdyny road, Burin, Bury, Cape Munn, Charan property, Gain cove, Gainer road, Gainsborough, Gana court, Gerrie road, Gerrish valley, Gerry lake, Goring, Gorrie, Harrier park, Halden lake, Harrowood, Harte, Harty, Heggie road, Kerria lake, Kerry mountain, Koba lane, Kobana, Kobau look-out-forest, Kobe lake, Lac Arta, Lac Basso, Lac Basson, Lac Buri, Lac de Kobe, Lac de l'Oise, Lac de l'Orme, Lac de la dame Un, Lac de Mun, Lac du Sel, Lac du Un, Lac Gan, Lac Gerry, Lac Gibel, Lac Géry, Lac Kerrie, Lac Kerrigan, Lac Larry, Lac Mun, Lac Ola, Lac Olé, Lac Oléa, Lac Oléas, Lac Oléate, Lac Oriol, Lac Pagaie, Lac Pagan, Lac Sagard, Lac Sala, Lac Solo, Lac Us, Lac Usamatik, Larrett island, Larry lake, Lizard lake, Luraas lake, Lure, Lurgan, Lurie, Maa Sagar, Mena'sen, Mount Kobau, Mount Ole, Mun Dunn, Munasu, Muncho lake, Munekun lake, Muniac, Munn bay, Munn hills, Munn lake, Munns lake, Munson, Munyass lake, Oka, Ola lake, Ole lake, Olean, Orillia, Orma lake, Orme lake, Ormes island, Osinawi lake, Ossin lake, Otter lake, Ouno island, Ouse lake, Pagan lake, Pagan, Paguchi lake, Pagwa river, Pagwa, Sabal homes, Sagar lake, Sagard, Saint Ola lake, Saint Ola, Salisbury, Samara cove, Sen Bay, Senn lake, Shubie park, Solo lake, Soloan hall, Solon, Suluk islet, Sumar lane, Una lake, Una road, Una way, Unna lake, Zumaia, Zumar lake, Île à l'Orme,

d) Gehigarriak

- Hizkuntzen **hausnarketa** txiki bat. Euskararen **antzinatasuna**. Galdera asko eta erantzun gutxi. Zonalde honetara, Pirinioetara, euskara hizkuntza garatuta etorriko zen. Zelan bestela munduko beste muturrean toponimo berberak agertzea? Euskara behar bada mundu osora zabaldu zen (euskal zibilizazio bat) eta galtzen joan zen. Horregatik oraindik beste puntako toponimoak ulertzen ditugu, gure euskararen zentzuna daukate.
- Euskara eta beste hizkuntzen arteko **erkaketak**. Hizkuntzak aztertu ezker antzekotasunak ikusten dira: bretoaia, ingelesa,...
- **Herriak, mendiak, auzoak** etab. munduan zehar zelan errepikatzen diren ikusgarria da. **Bilbo** eta **Markina** adibide on bi. Bilbo: Bilbai, Bilbe, Bilbeau, Bilbelbaria, Bilbo, Bilbor, Bilborough. Markina: Marquinat, Marki, Markino, Markiny, Markka, Markkina, Markkinakuja, Markkinatie, Markona, Markyne, Marquina, Marquine, Marquinho, Marquinhas.

- Beste herri, mendi, auzo etab. munduan zehar zelan errepikatzen diren harrigarria da: Erlach, Ambota, Ambotako, Amboto, Ambotu, Duranga, Erlach, Ermou, Kalami, Kalamia, Malasa, Malax, Malaxa, Markola, Markolantie, Meavia, Meavy, Mendraka, Mondra, Mondragon, Mount Kobau, Mundakal, Mungya, Nabara, Nabari, Nabarry, Ondar, Sapol, Sapolandia, Senita, Suberia, Sumai, Sumaya, Suvero, Sumayh, Udala, Uranga, Zapola, Zumaglia, Kobau-san.

e) Ondorioak

Euskararen **antzinatasuna**, denbora. Euskararen **hedadura**, espazioa. Zelako moldea? Ikerketak euskararen azterketarako molde handiago bat eskatzen du. Eta honi gehituko nioke, molderik handiena eskatzen duela, mundua. Orain arte erabilitako moldeak, Europa, Mediterraneo, etab. ez dira egokiak, ikuspegi edo perspektiba zabalago bat behar du. Espazioa zabaltzeak denboran luzatzea eta hobeto ulertzea ekarriko du. Hasiara baino ez da.

Horretarako, jakina, lehenengo pausoa eta zailena, euskaraz eman direla, euskarazkoak direla izen horiek onartzea da edo denborarekin frogatzea. Euskararen presentzia munduan zehar onartu beharko litzateke. Euskara hainbat hizkuntzen azpian dagoela, hau da, sustraietan dagoela ikusiko dugu eta ez dela hizkuntza isolatu bat.